

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

I. leto.

V Gorici, svečan 1880.

2. zvezek.

Pred tabernakelj!

Gdo nebeške serafine
Blaži, vnema, veseli,
Da ljubezen jih ne mine,
Da jim vekoma gori?

Gdo na zemlji duše pase
In daruje se za nje,
Da jim čednost krepko rase
In slabosti se gube?

Gdo je v serce tak očetu
Serafinski plamen vtil,
Da je v čudež vsemu svetu
Kakor Kristus ranjen bil?

Gdo je v zemlje petih dolih
Dal otrok mu tri vojské,
Ki v junaških se kerdelih
Vsi za Kristusa bore?

Kakor jelen, duša, hiti
Tje, kjer večna luč gori;
V šotoriču tukaj skriti
Le-te čudeže verši.

Tu molitve strune vbiraj,
Proti njemu naj done,
Tukaj svetu, sebi vmiraj,
Le za Bóga bij serce!

Od tu, duša, se ne gáni,
Tu prebiva božji Sin,
Tu z ljubeznijo se hrani
In postani serafin!

Tretji red našega sv. očeta Franciška.

Čertice v podučenje udom in drugim vernim.

Vse pisatelj Namen tretjega reda.

Iz tega, kar smo povedali o začetku tretjega reda, je očitno tudi že namen te vstanove, namreč spokorno, samostanskemu podobno življenje razširiti tudi mej ljudi, ki mej svetom živijo. Kako si je to življenje mislil in s katerimi pripomočki je namerjal sveti Francišek svoj namen doseči, to nam jasno kaže vodilo, ki ga je dal svojemu tretjemu redu.

To vodilo je tako priprosto, da ga vsaki lahko izpolnjuje; nikoger ne ovira stanu primerno živeti, tudi ne nalaga butare, da bi je človeška slabost ne mogla nositi. Rahlo in brez silovitosti napeljuje vsakega, kako naj pred vsem drugim svoje dolžnosti kakor katoliški kristijan natanko izpolnjuje, napuh in ničemernost tega sveta zaničuje, drugih pravice spoštuje, v bližnjem časti božjo podobo in mu povsod izkazuje bratovsko ljubezen, sploh, kako naj živi po nauku in zgledu svojega nebeškega učitelja Jezusa Kristusa. Vodilo tretjega reda svetega Franciška je tedaj sledečega obsega.

Le osebe neomadežanega življenja in pravi spokorniki in spokornice, ki so katoliške vere in pokorni sveti cerkvi, morejo stopiti v tretji red in se vdeleževati njegovih duhovnih dobrot. Ni pa samo to zadosti, ampak pred sprejetjem morajo prosivci poverniti vse krivično pridobljeno blago in očitno se spraviti sè svojimi bližnjimi; tudi morajo voljo imeti izpolnjevati božje in cerkvene zapovedi, in seveda vodilo tega reda; zakonske žene pa naj ne vstopijo proti volji svojih mož.

Nadalje je vredil sveti Francišek pred vsem domače, družinsko življenje. Udje tretjega reda naj se priprosto oblačijo, brez lepotičenja in prevzetnosti, naj izpolnjujejo bogoljubno in zvesto dolžnosti svojega stanu, naj bodo pokorni vikšim, sploh naj hrepeno po pravi kerščanski popolnosti. Zategadelj je prepovedal sveti oče Francišek zahajati v gledišča in na nespodobne veselice, ples itd. Življenje v tretjem redu bodi ponižno, zatajevano s postom, posvečeno z molitvijo. Sveti Francišek priporoča večkrat, kakor je sicer zapovedano, sprejemati svete zakramente, vsak dan, če je mogoče, poslušati sveto mašo, natanko opravljati redovne molitve,

izpraševati svojo vest vsak večer, obiskovati bolne in moliti za vmerle brate in sestre itd.

Posebno želi in tirja sveti Frančišek, da naj živijo tretjega reda udje v miru mej seboj in z drugimi. Zategadelj vkaže, da naj vsak, ki v red stopi, naredi oporoko ali testament, in to zato, da bi ne vmerl kedo brez gotove določbe, komu njegova lastnina po smerti pripada. S tem hoče v okom priti pravdam in preprirom, katerih naj se bratje in sestre skerbno varujejo. Če pa vendar kedaj prepir mej njimi nastane, naj ga poravnajo mej sabo; če pa to ni mogoče, naj se obernejo do postavnega sodnika; kreg in prepir, obrekovanje, zasramovanje in kletvina naj ne kraljuje in ne vlada mej udi. Tretjeredniki naj tudi ne prisezajo brez prave potrebe; prisezati smejo, da mir naredijo, svojo vero spoznajo in da pričajo pred sodbo i. t. d. Tudi ne smejo udje nositi orožja, razen v brambo svete rimske cerkve, svete vere in domovine.

Ali sveti Frančišek ne le da je vodilo spisal, po katerem naj se ravna posamezni udje njegovega tretjega reda; on je dal redu tudi višje in predstojnike, kateri imajo za svoje podložne brate in sestre v vsakem oziru skerbeti, on je predpisal shode in zборе, kjer imajo bratje in sestre skupaj moliti in božjo besedo poslušati, kjer jih imajo predstojniki učiti, opominjati in svariti.

Da je tak red zlasti za tiste velika dobrota, ki so nekedaj grešniki bili, pa so se po pravi pokori h Bogu nazaj vernili, tega ni treba še le dokazovati; tako so jim namreč zamašeni glavni izvirk pregrešnega življenja, zavarovani so pred zopetnim padcem z najmočnejimi nasprotnimi pomočki; po predpisanih delih pobožnosti, pokore in kerščanske ljubezni pa se pospešuje njihova popolna sprava z Bogom. Ravno zato je imenoval sveti Frančišek ta svoj red spokorni red ali red spokornih bratov in sester. S tem pa nikakor niso izključeni tisti, ki niso storili takih grehov, da bi jim bila ostra pokora potrebna. Kakor spokornike povratka v stare grehe, tako bo varoval tretji red nedolžne prvega padca. Vsaki bo dobil v redu moči in pomoči, da se bo mogel čedalje bolj očistiti vseh madežev in pomanjkljivosti in vedno više se povzdigovali v pravi kerščanski popolnosti. Kakšno pa si misli sveti Frančišek kerščansko popolnost, to je iz vsega, kar smo do zdaj povedali, zadosti jasno.

Moti se, kedor meni, da stori duh svetega Frančiška človeka pustega, otožnega in čmernega, nasprotnika umetnostim, nedolžni zabavi in priprostemu razveseljevanju. Ravno narobe je hotel sveti

Francišek, da naj bodo njegovi otroci vedno veseli, veselje v Gospodu naj se sveti na njih obrazih. On je bil prijatelj pesništvu in petju, in je želel, da naj bodo tako tudi drugi; ali on je hotel, da naj vse te lepe reči služijo časti božji, ne pa posvetnosti in grehu. Njegov tretji red je ravno tako nasproten krivi ostroti, napačni pobožnosti in fanatizmu, kakor vnemarnosti, mlačnosti in duhovni lenobi. Nič pretežavnega, nič prenapetega ne nalaga in ne tirja, nič kar bi delalo človeka čudnega posebneža ali sitneža; le greha in prevelikega hrepenenja po pozemeljskem vživanju ga ima varovati, narediti in ohraniti ga ima Bogu in ljudem ljubega in dragega.

Pisma našega sv. očeta Frančiška.

I. Vsem vernim kristijanom.

Vsem kristijanom, redovnikom, duhovnikom in posvetnim, vsem možem in ženam, ki prebivajo na celem svetu.

O kako blagoslovljeni in srečni so tisti, ki Boga ljubijo, in tako delajo, kakor Gospod v evangeliju pravi: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, in svojega bližnjega, kakor samega sebe!“ Ljubimo torej Boga in molimo ga s čistim srcem in čisto dušo; zakaj to on bolj ko vse drugo tirja, ko pravi, da „bodo pravi molivci molili Boga Očeta v duhu in resnici“ in vsi, „ki ga molijo, da ga morajo v duhu in resnici moliti.“ Pozdravljeni v Gospodu!

Opomba. — V začetku leta 1213 je napadla sv. Frančiška zopet prav huda merzlica. Prenašal pa jo je s prav mirnim duhom, zato, ker je sovražil svoje meso in v poterpežljivosti Jezusa Kristusa posnemal. Zdelo se je sv. očaku, da je manjša moč bolezn, ki terpinči telo, kakor moč skušnjav, ki terpinčijo dušo. Imel je tedaj to telesno terpljenje za velik dobiček, zakaj, če je telo terpelo, je bila pa duša bolj mirna. Vsi svetniki so tako ravnali, in duh sv. vere ne dovoljuje drugači. Edino zlo je bilo njemu to, da tako ni mogel skerbeti in delati za zveličanje duš. Pa ljubezen, ki je iznajdljiva, obudi mu misel, na bi verne pa pismer

no spodbujal, ker ni mogel ustno. Tako je nastalo to malo pi-
semce.

Komaj pa je bil razposlal ta listek, berž se je bil zelo razši-
ril, ker so grozno želele brati pobožne duše, kar je prišlo iz rok
tako svetega človeka. Občudovali so v teh priprostih versticah
gorečnost njegovega duha in njegove ljubezni. Prešinjala je brav-
ce neka notranja moč, zakaj besede svetnikov imajo neko posebno
lastnost, ki je nimajo druge. Došlo je Francišku berž tudi mnogo
prošenj, naj bi pisal kak veči list, in on ni mogel, da bi ne vstre-
gel tej pobožni želji. Spisal je drugi dosti veči list, ki ga bomo
prinesli našim bravcem drugi pot.

Povesti iz življenja sv. Franciška in njegovih svetih tovarišev.

5. poglavje.

*Sv. Frančišek pošlje svetega brata Bernarda Asiškega v Bolonjo,
kjer samostan pridobi.*

Ker je Bog sv. Franciška in njegove tovariše poklical in izvo-
lil, da bi križ Kristusov v sercu in v djanju nosili in z jezikom
oznanjevali, pokazali so se in so tudi bili možje križani, bodi si
kar zadeva njihovo obleko, kakor tudi njihovo ostro življenje in
vse njihovo djanje in ravnanje; in zato so iz ljubezni do Kristusa
raji preterpeli zaničevanje in preganjanje, kakor da bi od ljudi spre-
jemali posvetno čast in hvalo. Še celo veselili so se, ko so bili
zasramovani, in žalovali so, ko so bili češčeni. Tako so šli po sve-
tu kakor ptujci in popotniki, ker niso nič družega seboj nosili, ka-
kor Kristusa križanega; in ker so bili izrastki iz prave terte, to
je Kristusa, obrodili so tudi mnogo in dober sad v dušah, katere so
Bogu pridobili.

Ko se je red pričel, poslal je sv. Frančišek brata Bernarda v
Bolonjo, naj bi tam z milostjo, katero mu je Bog podaril, za Boga
delal. Brat Bernard se prekriža in v sveti pokorščini gre in pride
v Bolonjo. Ko ga otroci v njegovi obnošeni in slabi obleki zagle-
dajo, zdajci ga močno zasramujejo in se ž njim kakor z norim nor-
čujejo. Brat Bernard pa vse poterpežljivo in veselo prenaša iz lju-

bezni do Kristusa; še celo nalašč gre na mestni terg, da bi tolikanj več zasramovanja doživel. Ko v takem namenu tamkaj sedi, zbere se veliko otrok in družih ljudi okoli njega; eden mu kapuco nazaj potegne, drugi naprej, eden luča prah nanj, drugi kamenje, eden ga pahne na to stran, drugi na drugo. Brat Bernard pa vedno enak in veselega obraza in poterpežljiv ostane, se ne pritoži in se ne zjezi, in še več dni hodi na ravno tisti prostor, samo da bi zopet kaj enakega prestal.

Poterpežljivost pa je delo popolnosti in čednosti spričevanje. Ker se ni vstrašil brat Bernard nagajivosti in sirovosti toliko dni, videl in opaževal je njegovo tako veliko stanovitnost in čednost neki moder pravoslovec, ki si je mislil: „Ne more drugače biti, kakor da je ta mož svetnik“. Približa se mu torej in ga vpraša: „Kedo si in pokaj si sem prišel?“ Namestu odgovora seže brat Bernard v nedrije, izleče vodilo sv. Frančiška in mu je da brati. Ko je ta prebere in njegovo tako veliko popolnost premisli, pravi stermeč in poln začudenja svojim tovarišem: „Resnično, to je naj višja stopnja pobožnosti, o kateri sem kedaj slišal, in zaradi tega je ta sè svojimi tovariši eden izmej najsvetejših ljudi, ki so na zemlji, in močno se tisti pregreši, kateri ga žali; častiti bi ga morali, ker je pravi prijatelj božji.“ Bratu Bernardu pa pravi: „Če si hočete tukaj prostora izvoliti, kjer bi vredno Bogu služili, rad vam ga podarim v zveličanje svoje duše.“ Brat Bernard mu odgovori: „Gospod, prepričan sem, da vam je naš Gospod Jezus Kristus to misel dal, in zato rad sprejemem vašo ponudbo k časti Kristusovi.“ Pravoslovec tisti trenotek z ljubeznijo in velikim veseljem brata Bernarda v svojo hišo sprejme; potem mu da obljubljen prostor, katerega popolnoma pripravi, in na svoje stroške vse doverši. Od tega časa je postal oče in varih brata Bernarda in njegovih tovarišev.

Brata Bernarda je ljudstvo zaradi njegovega svetega življenja kmalu začelo jako častiti, tako da se je vsaki srečnega štel, če ga je mogel videti ali se ga dotakniti. On pa se je bal kakor pravi učenec Kristusov in ponižnega Frančiška, da ne bi posvetne časti ovirale miru in zveličanja njegove duše. Napoti se zato nekega dne in se verne k sv. Frančišku ter mu pravi: „Oče, samostan že imamo v Bolonji, pošlji torej brate tjakaj, da tam ostanejo in vse v redu deržijo; jaz nisem tamkaj nič več koristil, mariveč sem se bal, da ne bi zaradi prevelike časti, ki sem jo vžival, več izgubil, kakor pa si pridobil.“ Ko sv. Frančišek vse zaporedoma izve,

kar je Bog po bratu Bernardu storil, hvali Boga, ki je tako vbo-ge učence svetega križa razprostiti začel, in pošlje nekatere svoje tovariše v Bolonjo in v Lombardijo, kjer so na mnogih krajih samostanov pridobili.

6. poglavje.

Sv. Frančišek blagoslovi sv. brata Bernarda in ga za svojega namestnika imenuje, ko se iz življenja loči.

Brat Bernard je bil tako svet, da ga je sv. Frančišek jako spoštoval in mnogokrat hvalil. Ko je sv. Frančišek nekega dne pobožno molil, mu Bog razodene, da se ima brat Bernard po božjem dopuščanju mnogo vojskovati zoper hudiča. Sv. Frančišek je imel zato veliko vsmiljenje z imenovanim bratom Bernardom, katerega je kakor sinu ljubil; molil je torej zanj mnogo dni in k Bogu zdihoval in ga priporočal Jezusu Kristusu, naj bi mu podelil zmago zoper hudiča. In ko je sv. Frančišek tako pobožno molil, mu Bog odgovori nekega dne: „Frančišek, nič se ne boj; zakaj vse skušnjave, katere mora brat Bernard prestajati, so od Boga dopuščene, da se vadi v čednosti in zasluži krono. Premagal bo naposled vse svoje sovražnike, ker je eden izmej gostov nebeškega kraljestva.“ Ta odgovor je zelo razveselil sv. Frančiška in se je zanj Bogu zahvalil; od tistega časa pa je brata Bernarda vedno bolj in bolj ljubil in spoštoval. Pokazal mu je to ne le v življenju, temuč tudi pri svoji smerti. Ko se mu je namreč smertna ura bližala in so ga njegovi sinovi polni žalosti in bolečine zaradi izgube tako ljubeznjivega očeta, kakor svetega očaka Jakoba obdajali, tedaj je vprašal sv. Frančišek: „Kje je moj pervorojenec? Pridi k meni, sin, da te moja duša blagoslovi, preden vmerjem!“ Brat Bernard na to pravi bratu Eliju, ki je bil vikar celega reda, natihoma: „Oče, pojdi k desni strani svetniku, da te blagoslovi!“ In ko je stopil brat Elija na desno stran, položi sv. Frančišek, kateremu je zaradi mnogih solz že oslabela očesna luč, svojo desno roko na njegovo glavo in pravi: „To ni glava mojega pervorojenca, brata Bernarda.“ Na to stopi brat Bernard od leve strani k njemu in nemudoma dene sv. Frančišek svoje roke navskriž, položi potem desno roko na glavo bratu Bernardu, levo pa na glavo bratu Eliju in pravi bratu Bernardu: „Bog, oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, naj te blagoslovi sè slehernim duhovnim in nebeškim blagoslovom v Kristusu, ker si ti pervorojenec, izvoljen, da v

tem svetem redu z evangelijskim zgledom svetiš, in Kristusa v evangelijskem vboštvu posnemaš. Nisi se samo ločil od svojega premoženja in si ga prostovoljno in brez zadržka iz ljubezni do Kristusa mej vboge razdelil, temuč daroval si tudi samega sebe Bogu v dopadljiv dar tega reda. Zato bodi blagoslovljen od našega Gospoda Jezusa Kristusa in od mene, njegovega revnega služabnika, z večnim blagoslovom, naj si že bo da hodiš ali stojiš, spiš ali čuješ, živiš ali vmerješ. Kedor tebe blagoslovi, naj bo napolnjen z blagoslovom in kedor te prekolne, tisti ne bo brez kazni. Bodi prvi mej brati in tvojemu povelju naj bodo vsi bratje pokorni. Sprejmi oblast v ta red sprejeti, katerega koli hočeš, in dovoljeno naj ti bode ostati ali iti, kamer se ti ljubi!“

Po smerti sv. Frančiška so vsi bratje brata Bernarda ljubili in častili ko svojega časti vrednega očeta, in ko se je tudi njemu smert približala, prihitelo je k njemu mnogo bratov iz raznih delov sveta, mej njimi tudi angelju enaki in bogapolni brat Egidij. Ko ta brata Bernarda zagleda, mu z velikim veseljem zakliče: „Kvišku serca, brat Bernard, kvišku serca!“ Brat Bernard precej naroči nekemu bratu skrivši, naj bratu Egidiju pripravi kraj, ki bo vgoden za premišljevanje; in tako se je tudi zgodilo. Ko se je potem bratu Bernardu zadnja ura približala, dá se vzdigniti in pravi bratom, ki so pred njim stali, tako le: „Dragi bratje, nočem vam mnogo besed govoriti; pa premislite, da redovni stan, katerega sem jaz imel, tudi vi imate, in kar jaz zdaj imam, boste tudi vi imeli; nahajam pa v svoji duši to, da nebi hotel za tisoč svetov, enakih temu svetu, da bi bil drugemu gospodu služil, kakor našemu Gospodu Jezusu Kristusu. Obtožujem se vsakega greha, katerega sem storil in se krivega spoznavam pred Jezusom, mojim zveličarjem in pred vami. Prosim vas, predragi bratje, ljubite se mej sabo!“ Po teh besedah in še drugih opominih se zopet vleže na posteljo; obraz mu postaja svetel in neizmerno prijazen, čemur se čudijo vsi bratje; in v tem veselju je šla njegova tako sveta in z veličastjo kronana duša iz tega življenja tjakaj v blaženo življenje angeljsko.

7. poglavje.

Sv. Frančišek obhaja štiridesetdanski post na nekem otoku peruškega jezera, kjer štirideset dni in štirideset noči ne vžije drugega, kakor pol hlebca kruha.

Ker je bil zvesti služabnik Kristusov sv. Frančišek v mnogih

rečeh podoba Kristusova, dana svetu v zveličanje vernega ljudstva, zato ga je hotel nebeški oče v mnogih djanjih svojemu sinu Jezusu Kristusu enakega in podobnega storiti. To kaže častiljiva družba dvanajstih tovarišev, čudne skrivnosti svetih ran in nada-ljevani post v svetem postnem času, katerega je tako le obhajal.

Ko je sv. Frančišek nekedaj na pustni dan bil v hiši nekega svojega prijatelja na bregu peruškega jezera in je tam tudi prenočil, mu Bog razodene, da naj obhaja sveti post na enem otoku tistega jezera. Sv. Frančišek prosi tedaj svojega prijatelja, naj bi ga iz ljubezni do Kristusa v svojem čolnu peljal na en otok tistega jezera, na katerem nihče ne prebiva, ter da naj bi to storil ponoči pred pepelnično sredo, tako da bi nihče ničesar o tem ne izvedel. Ta zaradi velike ljubezni in spoštovanja, katerega je imel do njega, Frančišku prošnjo zvesto izpolni ter ga prepelje na znamenjani otok. Sv. Frančišek ni imel družega saboj, kakor dva majhina hlebca kruha. Ko sta na otok prišla in se je prijatelj verniti hotel, prosi ga priserčno sv. Frančišek, naj bi nikomur ne razodel, da je tamkaj, in da se naj do velikega četertka nikar ne verne k njemu. Na to je oni odveslal.

Sv. Frančišek je sam ostal, in ker tam ni bilo nobene hiše, kjer bi bil mogel stanovati, gre v neko gosto ternovo germovje, kjer je bilo ternje in nizko drevje nekak skriven kot ali majhino kočico naredilo. Tjakaj je zahajal molit in nebeške reči premišljevat, in tam je ostal cel postni čas, da ni nič pil ali jedel razen polovice enega tistih dveh hlebčkov, kakor je videl njegov prijatelj, ko se je na veliki četertek k njemu vernil. Našel je namreč od tistih dveh hlebčkov enega še celega in drugega polovico, in misli se, da je sv. Frančišek drugo polovico povžil zaradi spoštovanja do posta Jezusa Kristusa, kateri se je štirideset dni in štirideset noči postil, tako da ni naj manjše telesne hrane zavžil. S tem ker je polovico kruha zavžil, je sv. Frančišek odpodil strupeno ošabnost, in se je vendar le po zgledu Jezusa Kristusa postil štirideset dni in štirideset noči.

V poznejem času je Bog na tistem kraju, kjer se je sv. Frančišek tako čudovito postil, zavoljo njegovega zasluženja veliko čudežev storil. Zato so začeli ljudje tamkaj hiše zidati in stanovati. Nastal je kmalu lep velik terg, in v tergu imajo bratje samostan, ki se imenuje skalni samostan. Moški in ženske tistega terga še zdaj močno častijo in spoštujejo kraj, kjer se je sv. Frančišek postil.

8. poglavje.

Sv. Frančišek popotuje z bratom Leonom, kateremu mejpotoma razlaga, v katerih rečeh je najti pravo veselje.

Šel je nekedaj sv. Frančišek z bratom Leonom v zimskem času iz Perudže proti sv. Mariji Angeljski, in mraz ga je močno nadlegoval. Pokliče brata Leona, kateri je pred njim hodil in mu pravi: „Brat Leon, akoravno manjši bratje povsod dajejo velik zgled svetosti in spodbudnega vedenja, vendar si zapiši in dobro zapomni, da v tem še ni najti pravega veselja.“ In ko je potem sv. Frančišek nekoliko dalje šel, mu zopet zakliče: „O brat Leon, če tudi manjši brat slepe ozdravlja, da vidijo, hrome, da hodijo, če hudiče izganja, če gluhim sluh, mutastim govorjenje vrača, in kar je še več, če take v življenje obuja, ki so že štiri dni mrtvi: zapiši, da v tem ni najti popolnega veselja.“ In ko zopet nekoliko dalje gre, zakliče močno: „O brat Leon, če bi manjši brat znal vse jezike in vse znanosti in vse pisma, tako da bi mogel prerokovati in razodevati ne samo prihodnje reči, temuč tudi skrivnosti serec in vesti: zapiši, da v tem ni najti popolnega veselja.“ In zopet gre nekoliko dalje in še močneje zavpije: „O brat Leon, ovčica božja, če bi manjši brat govoril tudi angeljski jezik, in bi vedel zvezdam premikanje in rastlinam moči, in če bi mu bili razodeti vsi zakladi v zemlji, in bi poznal moči tičev in rib in vseh živali in ljudi in dreves in kamenja in korenin in voda: zapiši, da v tem ni najti popolnega veselja.“ In še nekoliko dalje grede sv. Frančišek zopet glasno zakliče: „O brat Leon, če bi manjši brat znal tudi tako izverstno pridigati, da bi vse nevernike spreobernal k veri v Kristusa: zapiši, da v tem ni najti popolnega veselja.“

Ko je tako dobre dve četerti ure govoril, vpraša ga brat Leon začuden: „Oče, prosim te zaradi Boga, da mi poveš, v čem da je najti popolno veselje!“ In sv. Frančišek mu odgovori: „Če bova prišla do sv. Marije Angeljske, od dežja premočena in zmrznjena od mraza, in od blata vmazana, in od lakote oslabela, in bova na samostanska vrata poterkala, in bo vratar jezen prišel in rekel: „Kedo sta?“ in bova odgovorila: „Dva vaših bratov sva“, in on bo odgovoril: „Kar govorita, ni res, mariveč sta potepuha, ki se okoli vlačita, svet goljufata in vbogim miloščino kradeta, poterita se proč“, in on nama ne bo odperl, temuč bo naju pustil zunaj stati v snegu in dežju, v lakoti in mrazu do terde noči; po-

tem če bova tako krivico in nevsmiljenost in tako poslovljenje poterpežljivo prenašala, da se ne bova jezila ali mermrala, temuč polna ponižnosti in ljubezni mislila, da je naju ta vratar spoznal, kaj da sva v resnici, in da mu je Bog zapovedal tako z nama govoriti: o brat Leon, zapiši, da je v tem najti popolno veselje. In če bova še dalje terkala, in on bo jezen vun prišel ter naju ko nadležna potepuha s psovanjem proč podil in klofotal rekoč: „Proč od tukaj, nesramna vlačugarja, pojdiva v bolnišnico, ker tukaj ne bodeta jedla niti prenočila“ — če bova vse to poterpežljivo in z veseljem in ljubeznijo prenašala, potem zapiši, o brat Leon, da je v tem najti popolno veselje.

In če bi prisiljena od lakote, mraza in noči še dalje terkala, klicala in jokaje prosila, naj nama iz ljubezni do Boga odpre in naju notri pusti, in bi ta še jeznejši rekel: „To sta mi nadležna potepina, jaz jima bom že plačal“, in bi prišel z gerčavim polenom, bi naju prijel za kapuce in naju vergel na tla in po snegu valjal in s polenom nama stolkel ud za udom: če bi vse to poterpežljivo in z veseljem prenašala in v spominu na terpljenje Jezusa Kristusa te kazni iz ljubezni do njega preterpela, potem zapiši, o brat Leon, da je v tem najti popolno veselje. In zato poslušaj sklep, o brat Leon! Nad vsemi milostmi in darovi sv. Duha, katere Kristus daje svojim prijateljem, je le-ta, da sami sebe premagamo, in iz ljubezni do Kristusa vse kazni in psovanje, sramočenje in terpljenje radovoljno prenašamo. Pri vseh družih milostih božjih se ne moremo hvaliti, ker niso naše, temuč so od Boga, in zato govori apostelj: „Kaj imaš, kar nisi od Boga prejel? in če si od njega prejel, kaj se hvališ, kakor bi imel sam od sebe?“ — V križu terpljenja in britkosti pa se lahko hvalimo, ker je to naše; in zaradi tega pravi apostelj: „Jaz se nočem hvaliti razen v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa.“

9. poglavje.

· Sv. Frančišek uči brata Leona, kako da mora odgovarjati; ta pi ne more drugači govoriti, kakor ravno nasprotno temu, kar sv. Frančišek hoče.

Ko je bil nekedaj sv. Frančišek z bratom Leonom na nekem kraju, kjer ni bilo knjig, da bi Bogu hvalo pela, in je bil že čas, da bi zornice molila, pravi sv. Frančišek bratu Leonu: „Predragi,

nimava brevirja, da bi zornice odmolila; da pa čas Bogu v čast oberneva, bom jaz narekoval, in ti boš tisto odgovoril, kar ti bom jaz rekel; varuj se pa, da besede ne postaviš drugači, kakor ti bom jaz narekoval!“ Jaz bom rekel: „O brat Frančišek, ti si tolikanj slabega in tolikanj greha na svetu doprinesel, da si pekel zaslužil“, in ti, brat Leon, mi boš odgovoril: „Prav res je, da si zaslužil naj globočji pekel.“ Brat Leon pa odgovori z golobjo priprostostjo: „Rad, oče! začni v imenu božjem!“

Sv. Frančišek začne potem tako le govoriti: „O brat Frančišek, ti si tolikanj slabega in toliko greha na svetu storil, da si pekel zaslužil.“ Brat Leon pa odgovori: „Bog bo s teboj toliko dobrega storil, da boš zato v nebesa prišel.“ Sv. Frančišek pravi: „Nikar ne govori tako, brat Leon, temuč če rečem: „brat Frančišek, ti si tolikanj slabega zoper Boga storil, da zaslužiš, da te Bog prekolne“, potem tako le odgovori: „Res si vreden, da si mej pogubljenega pahnjen.“ Brat Leon odgovori: „Rad, oče!“

Sv. Frančišek se na to jokaje in zdihovaje na persi terka in glasno pravi: „O moj Bog in Gospod nebes in zemlje, tolikanj slabega in tolikanj greha sem storil zoper tebe, da sem popolnoma zaslužil, da me zaveržeš.“ Brat Leon pa odgovori: „O brat Frančišek, Bog te bo takega storil, da boš mej češčenimi posebno češčen!“ Sv. Frančišek se začudi, da mu je odgovoril brat Leon ravno nasprotno temu, kar mu je zapovedal in ga krega in pravi: „Zakaj ne odgovoriš tako, kakor sem ti zapovedal? Zapovedujem ti pod sveto pokorščino, da mi odgovoriš, kakor ti bom rekel. Jaz bom govoril: „O malopridni Frančišek, mari misliš, da se te bo Bog vsmilil, ki si tolikanj grešil zoper vsmiljenega Očeta in Boga vse tolažbe, da nobenega vsmiljenja ne zaslužiš?“ In ti brat Leon, ovčica Kristusova, ti mi odgovori: „Nikaker ne zaslužiš vsmiljenja najti.“ Ko pa sv. Frančišek reče: „O malopridni brat Frančišek“ i. t. d., odgovori mu brat Leon: „Bog Oče, čigar vsmiljenje je neskončno večje kakor tvoji grehi, on bo tebi vsmiljen, in ti bo verh tega še veliko milosti dodal.“ Zarad tega odgovora je bil sv. Frančišek nekoliko jezen in nejevoljen ter pravi bratu Leonu: „Kako si se prederznil storiti zoper sveto pokorščino in si že zaporedoma nasprotno odgovoril temu, kar sem ti zapovedal?“ Brat Leon ponižno in spoštljivo odgovori: „Bog mi je priča, da sem vsakikrat terdno sklenil v svojem sereu tako odgovoriti, kakor si mi zapovedal, pa Bog mi zapoveduje govoriti, kakor se njemu ljubi, in ne, kakor meni.“ Nad tem se sv. Frančišek čudi in pravi

bratu Leonu: „Ljubeznjivo te prosim, odgovori mi zdaj kakor sem ti rekel.“ Brat Leon pravi: „Govori v imenu božjem, gotovo bom zdaj tako odgovoril, kakor hočeš!“ Sv. Frančišek jokaje pravi: „O hudobni brat Frančišek, misliš li, da se te bo Bog vsmilil?“ Brat Leon odgovori: „Gotovo, in velike milosti boš od Boga prejel, in on te bo povišal in poveličastil na veke, zakaj kedor se ponižuje, bo povišan, in jaz ne morem drugači govoriti, ker Bog iz mene govori.“ V tem prepiru sta čula z mnogimi solzami in veliko dušno tolažbo, dokler se je dan storil.

10. poglavje.

Brat Masej oponaša sv. Frančišku, da ves svet za njim teka; on mu pa odgovori, da je to božja milost in se godi zato, da se svet osramoti.

Bil je nekedaj sv. Frančišek v samostanu Porcijunkuli in ž njim brat Masej iz Marinjana, ki je bil mož poln svetosti in modrosti, in je znal kaj mično o Bogu govoriti, zarad česar ga je tudi sv. Frančišek posebno ljubil. Ko se je vračal nekedaj sv. Frančišek iz gozda, kjer je molil, hotel je omenjeni brat Masej skušati njegovo ponižnost. Postavil se mu je torej nasproti in mu osorno rekel: „Zakaj za teboj? Zakaj za teboj? Zakaj za teboj?“ Sv. Frančišek na to vpraša: „Kaj hočeš s tem povedati?“ Brat Masej mu je odgovoril: „Jaz pravim: Zakaj ves svet za teboj hodi, kakor da bi hotel vsaki le tebe videti, tebe slišati in tebe vbogati? Nisi človek obdarjen s telesno lepoto, nisi visoko učen, tudi nisi imenitnega stanu; od kod torej prihaja, da ves svet za teboj leta?“

Ko je sv. Frančišek to slišal, bil je močno vesel, obrnil je svoj obraz proti nebu in je tako v Boga zamišljen dalj časa mirno stal. Ko se je potem spet zdramil, je pokleknil in Boga hvalil; potem pa se je obrnil k bratu Maseju ter mu rekel z veliko dušno gorečnostjo: „Hočeš li vedeti, zakaj za menoj? Zakaj za menoj ves svet leta? To mi je dal najvišji Bog, katerega oči povsod vidijo dobre in hudobne; zakaj te najsvetejše oči mej vsemi grešniki niso videle bolj zaničljivega in bolj hudobnega, kakor mene. Bog ni našel bolj zaničljive stvari na zemlji, da dopolni tisto čudapolno delo, katero hoče doveršiti, in zato je mene izvolil, da osramoti visokost in velikost, bogastvo in lepoto in modrost tega sveta; da vsaki spozna, da vsa moč in vse dobro prihaja od njega,

ne pa od stvari, in da se ne bo mogel nihče pred njim hvaliti; kedor se pa hvali, hvali naj se v Gospodu, zakaj njemu gre vsa hvala in čast na veke.“ Nad tem ponižnim in gorečim odgovorom je ostermel brat Masej in se prepričal za gotovo, da je sv. Frančišek resnično ponižen.

Scr. **O češčenju device Marije,**

brez madeža spočete,
zlasti v frančiškanskem redu.

II.

4/5 V dvanajstem stoletju po Kristusu se je začel, kakor smo že omenili, tudi po Francoskem obhajati praznik Marijinega spočetja; mej prvimi je bila pri tem cerkev starega in imenitnega mesta Lijona, kjer se je ta praznik vsaj že leta 1131 obhajal. Lijonska cerkev je bila pred drugimi francoskimi imenitna tako po imenitnosti svojega škofijskega sedeža, kakor po učenosti in modrosti svoje duhovščine*). Ali ravno zato, ker so tako modri in pobožni možje ta praznik vpeljali preden se je v Rimu obhajal in brez dovoljenja iz Rima, naleteli so na hud vpor od jako veljavne strani, pri katerem se je tudi prvič objavila misel, da je bila Marija posvečena, kakor prerok Jeremija in sv. Janez kerstnik sicer pred rojstvom, pa vendar po spočetju. Mi nimamo namena tega nasprotovanja obširneje popisovati; omeniti hočemo le, da se nam je ohranil že iz tega časa tudi prvi spis, v katerem se naravnost dokazuje, da je bila Marija brez madeža izvirnega greha spočeta.**). Iz tega spisa vemo, da je nasprotovanje sicer zadrževalo razširjanje praznika Marijinega spočetja ali zadržati ga ni moglo.

Scr. Tako so stvari stale tudi še ob času, ko je naš sveti oče Frančišek Asiški v cerkvi sv. Marije Angeljske, sloveči Porcijunkuli, vstanovil svoj prvi red, kateri je bil po božji previdnosti odločen poglobitni zagovornik neomadežanosti Marijinega spočetja postati, in češčenje te posebne prednosti Marijine z ukom in z gledom razširjevati mej kerščanskim ljudstvom.

*) S. Bernardus, Epistola 174. — **) Hurter, Sanct. Patrum opuscul. XII.

sv. oče Frančišek je Mater božjo — tako nam poroča sv. Bonaventura — ljubil z neizrekljivo ljubeznijo, zato ker je ona gospoda nebeškega veličastva nam naredila brata in smo po nji našli vsmiljenje. Na njo se je za Kristusom naj bolj zanašal; v njeni cerkvi je svoj red ustanovil; njo je sebi in svojim izvolil zavetnico. Gotovo je torej, da je bila naj prej njegova volja, kar se je sklenilo v drugem vesoljnem zboru našega reda, ki ga je bil zbral sv. Frančišek leta 1219 v svojem rojstnem mestu Asizu, namreč, da naj se vsako soboto slovesno poje sv. maša neomadežani devici Mariji na čast. *)

Neomadežano devico so jo imenovali sv. Frančišek in njegovi redovni bratje, kakor jo imenujejo že cerkveni zbori sedmega in osmega stoletja in cerkveni očetje onih časov. Glede na to besedo smemo po pravici misliti in terditi, da je bilo v našem redu že od začetka splošno prepričanje, da je Marija vedno in popolnoma neomadežana bila, torej neomadežana že ko je bila spočeta. Na vsaki način vidimo že tukaj podlago ali kal tega, kar je imel naš red v tem oziru biti in storiti v prihodnjih stoletjih.

Za sv. očetom Frančiškom je Marijino češčenje v serafinskem redu zlasti pospešil sv. Bonaventura, slavni cerkveni učenik in velik častivec Marijin.

Sv. Bonaventura je bil rojen leta 1221 v mestecu Banjoreji v srednji Italiji. On je bil generalni minister ali vesoljni poglavar reda sv. Frančiška od svečnice leta 1257 do 3. rožnika 1273, ko je od papeža Gregorja X. prisiljen postal kardinal in škof albanski.

Da je ta ljubeznjivi mož božji, v katerem se je zdelo, kakor bi Adam nigdar ne bil grešil, tudi Mater božjo posebno ljubil in častil, to si moremo že naprej misliti, to nam tudi njegovi spisi obilno spričujejo.

Zlasti važno glede zadeve, o kateri govorimo, pa jo to, kar se je sklenilo po njegovem predlogu v vesoljnem redovnem zboru, ki je bil leta 1263 v Pizi. Tukaj sta se namreč za cel frančiškanski red dva nova Marijina praznika vpeljala, obiskovanja in spočetja blažene device Marije.**) — Seme, ki ga je vsejal sv. Frančišek, je s tem na široko pognalo močne korenine. Frančiškani so praznovanje Marijinega svetega spočetja razširjali po vsem katoliškem svetu.

*) Chronologia seraph. Neapoli 1650 pag. 11.

**) Chron. ser. pag. 27. cf. Bonav. in lib. sent. 3. dist. 1. quaest. 1. pars 1. art. 1. quaest. 1.

Ali ko se je praznik vpeljal, treba je bilo zanj primernih cerkvenih molitev. Tudi te je zložil sv. Bonaventura in ž njimi kakor še nekaterimi drugimi pomnožil frančiškanski brevir. Le-ta že prej po generalnem ministru Angležu Hajmonu popravljen in po sv. Bonaventuri pomnožen brevir pa se je apostoljskemu sedežu tako prikupil, da je bil pod papežem Nikolajem III. tudi za rimsko cerkev sprejet in predpisan. Ob tem času je torej tudi v Rimu se začel praznovati praznik Marijinega spočetja. Gotovo za celo katoliško cerkev preimenitna dogodba. S tem je bilo namreč nasprotnikom pokazano, da se ta praznik po vsej pravici sme praznovati, in na rimsko cerkev se ni mogel nihče več sklicevati, kakor da ga ta ne praznuje.

Mimo grede naj omenimo tukaj tudi še to, kar je glede Marijinega čiščenja v poznejših vesoljnih zborih svojega reda priporočal sv. Bonaventura. Še leta 1263 v Parizu in potlej leta 1269 v Asizu se je namreč sklenilo, gotovo po njegovem predlogu, naj bratje ljudstvo zasebno opominjajo in očitno podučujejo, da naj zvečer, ko redovniki sklepnice (completorium) molijo in se zato pozvoni, Marijo devico trikrat pozdravijo in počaste z angeljevimi besedami. Mislijo namreč učeni, da je ob tem času bilo, ko jo je pozdravil angelj Gospodov. To je začetek današnjega zvonjenja k avemariji pol ure po sončnem zahodu.

Leta 1269 se je ponovil tudi sklep gori omenjenega drugega asiškega zbora glede slovesne sv. maše na čast Mariji devici ob sobotah. Sobota je namreč zlasti Mariji posvečen dan, zato, ker je v soboto, ko je Kristus mrtev ležal v grobu in so vsi aposteljni obupovali, ona edina terdno vero ohranila, da bo od smerti vstal, kakor je rekel. Tako nam to razlaga ravno sv. Bonaventura.*)

6/5
Kar se tiče neomadežanosti Marijinega spočetja, pa nahajamo mej njegovimi spisi pridigo, kjer se ta resnica naravnost uči s temi lepimi besedami**): „Pravim prvič, da je bila naša gospa polna milosti pri svojem posvečenju, milosti namreč, katera jo je zavarovala proti gerdobi izvirne krivice, katere bi se bila vdeležila vsled popačenja nature, ako bi je ne bila prehitela in zavarovala posebna milost. Sam namreč sin devičin je bil izvirne krivice prost in pa devica njegova mati. Verovati moramo namreč, da jo je na nov način posvečenja v prvem trenutku njenega spočetja

*) Sent. lib. 3. dist. 3. quaest. 1. pars. 1. art. 2. quaest. 3. **) Serm. de beata V. M. 2.

sveti Duh izvirnega greha, (ki ga ni bilo v njej, ki bi pa bil drugači) rešil in s posebno milostjo pred njim zavaroval. In o tem se dajo razlagati besede svetega pisma: „Milost nad milost, žena sveta in sramožljiva“ 1). Žena sveta in sramožljiva je bila devica Marija, katera ni imela le milosti vsem občne, temuč verhu te je imela posvečujočo milost, da ni samo v obhoji sveta bila, temuč že v materinem telesu. Sv. Bernard pravi: 2) „Bila je mati Gospodova gotovo pred posvečena kakor rojena.“ „Jaz menim“, pravi na dalje, „da je tudi obilniši blagoslov dobila od Boga, kateri ni le njeno rojstvo posvetil, temuč tudi na dalje vse njeno življenje vsakega greha varoval.“ V tem je preroka Jeremija in Janeza kerstnika in vse v telesu posvečene prekosila, ker ni bila nigdar nobenemu grehu podveržena. Sv. Avguštin piše: „Ko je o grehih govorjenje, nočem imeti o materi Gospodovi nobenega vprašanja; njo edino izjemši, pa ako bi se zbrali vsi svetniki in vse svetnice, ne bi nič drugega mogli odgovoriti, kakor to, kar je pisano: Ako rečemo, da nimamo greha, sami sebe zapeljujemo, in resnice ni v nas.“ 3) Zato je mej vsemi ona sama mogla reči tiste besede: „Moje serce mi nič ne očita v vsem mojem življenju.“ 4) V tem daru, bratje, je mi ne moremo posnemati; zakaj, kakor smo spočeti v grehu, tako tudi rojeni. Ali k sercu si moramo vzeti pri tem, da on, ki je tako čisto ohranil devičino telo, tudi pri nas čistega stanovanja tirja, ne vmazanega. „Tvoji hiši se svetost spodobi, o Gospod!“ 5). Hiša božja pa je naša duša, ki mora biti popolnoma čista in sveta, da se nam ne bo reklo: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste naredili iz nje razbojniško jamo“ 6). Kedo je tako surov, da ne bi očistil svoje hiše, ako bi vedel, da bo rimski kralj prišel k njemu v hišo? Prav sramotno je pač, da čebele, ki so tako majhine in mesa in kervi skoraj nimajo, vse nesnage očiščajo hišice in nobenega smradu ne morejo terpeti, da ne bi vmerle — človek pa, ki je vseh stvari gospod, on se ne sramuje, ker je ves smerdljiv, dasiravno Bog v njem prebiva. Tudi vrabci in lastovke, ki so majhini ptički, vendar vso nesnago iztrebljajo iz svojih gnjezd in tudi svoje mlade tako uče — nekateri od nas pa so tistim hroščem podobni, ki pred dišavami bežijo in se zarivajo v goveje govno. Zato se more o njih reči: „Živina gnjuje v svojem blatu.“ 7) Ljudje se imenujejo živina, ker se delajo pamet zapustivši neumni živini podobne. Zato pravi psalem: „Človek pa,

1) Sirah 26, 13. — 2) Ep. 174. — 3) 1 Jan. 1, 8. — 4) Job 27, 6. — 5) Ps. 92, 5. — 6) Mat. 21, 13. — 7) Joel 1, 17.

ki je v časti, ne pomisli; enak je neumnim živalim in je njim podoban.*“

To so besede omenjene pridige, kar se jih tiče neomadežanega spočetja, in nauk, ki se izpeljuje iz te resnice. Postavili smo sem cel odstavek, ker se nam je škoda zdelo kerčiti in krajšati ga. Mislimo, da smo vstregli ž njim tudi našim bravcem.

Češčenje sv. Jožefa.

(kov). 1. Čast sv. Jožefa v življenju.

Če je le kedo milovanja vreden na zemlji, so gotovo tiste nesrečne sirote, katerim prav zgodaj odmerjo oče ali mati, ali pa oba. Nemoremo jim zameriti, če pogostokrat hodijo na grob ljube mame ali dragega ateja molit in jokati se; ni se jim čuditi, če tam dolgo dolgo klečijo, in če jim potem, ko so že več časa jokali, začnejo spet na novo debele solze na gomilo kapati. Takim sirotam bi res ne bilo prestatu na zemlji, ako bi se jih ne vsmilili dobroserčni ljudje, kateri so jim potlej za očeta in za mater. In če so taki zapuščeni otroci količkaj dobrega serca, so svojim dobrotnikom, svojim novim starišem tako hvaležni in tako vdani, da bi še skoraj svojim lastnim starišem ne mogli tako biti.

Obernimo to na zveličarja Jezusa Kristusa. Jezus je imel mnogo, premnogo hudega in grenkobnega prestatu, tolažbe pa je sploh le prav malo imel. Vendar te grozovite nesreče ni prestal, da bi bil sam, kar tako zapuščeno sam na širokem svetu, sirota, brez tega, kar vsi Adamovi otroci imenujemo s tolikim veseljem „oče in mati“! In če vse britkosti zveličarjeve na zemlji preštejemo, to tolažbo pa moramo vendar z ginjenim srcem priznati, katero nam katoliški katekizem tako na kratko pa tako priserčno razodeva rekoč: „Jezus je imel mater Marijo, prečisto devico, katera ga je od sv. Duha spočela.“ — Pa to je bila še le polovica in brez krepkejšje pomoči, brez skerbnege variha, bila bi oba, mati in sin, mej tako neobčutljivimi ljudmi v vednih nevarnostih in skerbeh. Zato spet pravi katekizem: „Jezus je kakor Bog imel očeta — Očeta nebeškega“. Toda Bog vlada vse zemeljske stvari tako, kakor so zemlji primerne, zemljanom razumljive. Lahko bi

*) Ps. 48, 13.

bil varoval svojega edinorojenega, to je res, sam „z nebes visokega trona“, pa kakor je hotel Jezus ljudem v vseh rečeh razen greha enak postati, tako je hotel tudi nebeški Oče svoje varstvo človeškim rokam izročiti; odločil je Jezusu in deviški materi njegovi človeškega variha, svojega namestnika.

Pa kedo je imel biti tako srečen, da bi namestoval najvikšega na zemlji? Komu je bila odločena taka nadangeljska čast?

Odločena je bila svetemu Jožefu.

Katoliški katekizem, (ki ga nam sedANJI papež Leon XIII. tolikanj priporočajo) to s kratkimi besedami omenja: „Sv. Jožef je bil rednik Jezusov“.

Da bi pa ta od Boga izvoljeni rednik vsestransko mogel izpolnjevati svoje dolžnosti ter v vseh okoliščinah varovati in oskerbovati Jezusa in njegovo mater Marijo, zato je bil sv. Jožef po božji volji poročen z Marijo prečisto devico, kateri je bil kakor deviški ženin v sreči in nesreči vedno na strani.

In kakor so že navadni rejenci, ako so dobri, iz serca hvaležni svojim rednikom, da jih tako nežno ljubijo, kakor pravi otroci pravega očeta, ter jih tudi nagovarjajo z lepim imenom „oče“; tako je bilo tudi Jezusovo naj boljše serce sv. Jožefu detinsko vdano in Jezus je sv. Jožefa v tem smislu hvaležno imenoval svojega očeta.

To, kar sem povedal, je podlaga za vse drugo, kar nam je moč o sv. Jožefu govoriti in pisati; na to se opira vsa njegova čast in moč v nebesih in na zemlji.

Postojmo najpred še nekoliko pri tem, kar je bil sv. Jožef že na zemlji.

Kadar imenitni gospodje, n. pr. kralji in cesarji, iščejo svojim otrokom učenika ali odgojitelja, si izberejo takega, ki je po njihovih mislih naj boljši in naj zanesljiviši. Tako si moramo misliti, da je tudi Bog po svoji neskončni modrosti lastnemu Sinu odločil naj boljšega, naj nedolžnišega, naj vrednišega rednika. Pač da kerubini in serafini bi si bili lahko želeli to čast, pa jim ni bila dana. In če je nebeški Oče po svojem večnem sklepu odbral ravno sv. Jožefa, sodite sami, ali ne terdijo res po pravici pobožni cerkveni možje, da je bil nebeški Oče sam prvi, ki je sv. Jožefa počastil, in mu odločil mej vsemi Adamovimi sinovi naj večo čast, ker je njemu izročil, kar mu je naj ljubšega v nebesih in na zemlji — svojega edinorojenega Sinu!

Sic. Drugi častivec sv. Jožefa je bil Jezus Kristus, Sin božji.

Zveličar je z neskončno, z nebeško ljubeznijo ljubil sicer vse ljudi na svetu, tudi naj bolj zapuščene in zaveržene; vendar toliko lahko rečem in tudi dokažem, da iz mej vseh, kolikor jih je žive- lo ob njegovem času, razen matere Marije ni nikogar tako ljubil, tako čislal, tako spoštoval in častil, kakor svojega, rekel bi družega očeta, sv. Jožefa.

Sv. Janeza kerstnika je Jezus očitno hvalil pred ljudmi; bil je velik mož, naj veči mej preroki; vendar vse kaj več je bil sv. Jožef. Sv. Janez je ljudem pravil, da je Mesija, ki so ga že zdavno napovedovali drugi preroki, že res prišel, da je že mej ljudmi, le da ga ne poznajo. A to, kar je sv. Janez ljudem oznanjeval, ko je bil zveličar že 30 let star, to je sv. Jožef že davno davno vedel. Sv. Jožef ni le vedel, da je že Mesija na svetu, mariveč, da je v njegovi hiši, ud njegove družine; ni le vedel, da je rojen odrešenik sveta, ampak da je rojen od nje, ki jo je smel imenovati svojo presveto, prečisto deviško ženo. Sv. Janez je na Jezusa pokazal s perstom; sv. Jožef ga je tolikrat pestoval v naročju in ga lahko objemal z obema rokama. Sv. Janez je rekel, da ni vreden Jezusu jermenov pri črevljih odvezati; sv. Jožef ga je v otročjih letih vsak dan obuval in sèzupal, vse oblačilo mu preskerboval: Sv. Janez je ljudem rekel, da je Jezus „jagnje božje“; o koliko veselja je pa sv. Jožef vžil, ker je bil vedno v družbi tega nebeškega jagnjeta, ki ga je vbogalo, karkoli je velel, karkoli je želel. In če je mili Jezus večkrat očitno hvalil sv. Janeza, kateri mu je pot pripravljaj, kako je še le moral čislati sv. Jožefa, ki mu je stregel, kakor oče svojemu preljubemu sinu, in po očetovsko skerbel zanj toliko časa!

Srečni so bili sicer aposteljni, ker si jih je Jezus izmej vseh družih odbral; Gospod jih je sam blagroval rekoč: „Mnogi kralji in preroki so želeli videti in slišati, kar vi vidite in slišite, pa jim ni bilo dano“; ali koliko srečniši je bil sv. Jožef! Če se že po pravici smejo blagrovati oči, ki so Jezusa tri leta gledale, če se srečna smejo imenovati ušesa, ki so ga tri leta poslušala, o kaj pa še le oči, ki so ga gledale trideset let, kaj še le ušesa, ki so ga poslušala ves čas v otročji in mladeniški dobi! — Peter je rekel nekikrat Jezusu, ko je bil velik čudež storil, naj gre proč od njega, češ da je prevelik grešnik; tako ga je bila prevzela in presunila pričujočnost Jezusove vsegamogočnosti: kako ljubeznjivo,

kako priserčno, rekel bi, po domače, pa se je smel vesti sv. Jožef; kolikrat ga je poklical k sebi! — Sv. Janez, ljubljenec Jezusov, je bil tako srečen, da je smel pri zadnji večerji na Jezusovih persih sloneti, in ta sreča se povsod pripoveduje, odkar se sv. evangelij po svetu oznanjuje; ali sv. Jožefa čast bi pa ne bila vredna, da se glasno oznanjuje povsod, kjerkoli kako katoliško serce bije, ker je Jezus toliko in toliko krat počival na njegovih deviških persih, tolikrat sladko zaspal na njegovem naročju!

Lahko bi se reklo, da je družim Jezus dajal le vsakemu po nekoliko, sv. Jožefu pa vse. Sv. Janezu kerstniku je ponudil glavo, da ga je kerstil; sv. Janezu evangelistu persi, da naj se nanje nasloni; sv. Petru je podal roko, da bi se ne vtopil v morju; sv. Tomažu rane, naj se jih dotakne, da bo verjel; sv. Magdalenini noge naj jih mazili in poljublja, da zbrise ostudnost svojih pregreh; sv. Jožefu pa roke, noge, glavo, vse telo! ves hoče njegov biti, on naj mu bo oče!

Zares kolika čast za sv. Jožefa! Zato molijo duhovni v cerkveni molitvi pred sv. mašo: „O srečen mož, blaženi Jožef, kateremu je bilo dano, Boga, ki so ga želeli videti mnogi kralji, pa ga niso videli, slišati, pa ga niso slišali, — ne le gledati in slišati, mariveč nositi, poljubljati, oblačiti in varovati.“

Življenje svetega Ludovika IX.

francoskega kralja, patrona tretjega reda svetega Frančiška.

III. Pobožnost kralja Ludovika IX.

Dvajset let je imel kralj Ludovik, ko je stopil v zakonski stan. Leta 1234, 27. velikega travna, se je poročil z lepo in bogaboječo devico, Marjeto, hčerjo provanškega grofa Rajmunda Berengarja IV. Ta je svoje ljubljeno, po naukih svetega evangelija zrejeno dete pobožnemu mlademu kralju z veseljem izročil. Ludovik pa ni snubil Marjete le zaradi njene dušne in telesne lepote; imel je tudi višji namen, ko si je nevesto izbiral. Upal je namreč, da se bo vsled te ženitve olajšalo in pospešilo ohranjenje in vterjenje svete katoliške vere v krajih, kjer se je bilo toliko kervi prelilo v vojski zoper krivoverce.

V pravi zakonski ljubezni, v lepem miru in soglasju je živel

kralj Ludovik se svojo ženo. Enega serca in enega duha sta bila oba; z lepim zgledom in podukom sta si prizadevala za Boga zrediti tudi otroke, s katerimi jima je bil sveti zakon v obilnosti obdarovan. Marjeta, sama polna ljubezni do Boga in do bližnjega, vedela je po vrednosti ceniti svojega moža; njegovo življenje ji je bilo zgled, katerega posnemati si je na vso moč prizadevala.

Sveto je bilo pa tudi v resnici življenje kralja Ludovika. Nigdar ni omadežal svoje duše s smertnim grehom, o katerem je rekel, da je hujša bolezen za dušo, kakor so gobe za telo. „Gobovi je namreč,“ tako je sklepal sveti Ludovik, „rešen po smerti svoje bolezni; če pa vmerje človek, kateri je smertni greh storil, ne ve in ni zagotovljen, ali ga je v svojem življenju zadosti obžaloval, ali mu ga je tedaj Bog odpustil, ali pa bo na vekoma njegovo dušo oskrunjeval.“

Človek, ki se hoče greha varovati, pa mora pri Bogu pomoči iskati in skerbno zaklepiti vrata svojega serca, da se sovražnik noter ne splazi. To je bilo dobro znano svetemu Ludoviku. Zato je vedno v molitvi, v branju svetih bukev, posebno pa v sprejemi svetih zakramentov iskal moči, s katero bi mogel do konca svojega življenja Bogu zvest ostati.

Omenili smo že, da se je Ludovik že v mladosti posebno rad v hiši Gospodovi mudil, in česar je bil v mladosti vajen, to je izpolnjeval celo svoje življenje, samo da je z leti rastla tudi njegova pobožnost in je vedno daljšal in množil svoje molitve. Vsaki dan je bil pri sveti maši, navadno pri dveh, če mu je čas pripustil tudi pri treh ali štirih. Ko so duhovni na koru molili ali peli, bil je on, kolikor mu je bilo mogoče, vedno pričujoč; molil je tudi sam s svojim kapelanom vsaki dan, tudi ko je popotoval, vse duhovne ure in molitve za mertve. Nekoliko časa je celo o polnoči vstajal k ponočnicam, dokler mu niso veljavni možje zavoljo zdravja nasvetovali, naj to vstajanje opusti ter zjutraj zgodaj zaporedoma opravi vse navadne molitve. S posebno pobožnostjo je častil Marijo prečisto devico; petdesetkrat je vsaki večer molil češčenasimarijo in mej vsako češčenasimarijo je pokleknil na tla in zopet vstal. Prazniki so bili kralju dnevi pravega priserčnega veselja. Te dni se je morala služba božja prav slovesno obhajati; zato so se tudi najboljši pevci sklicevali, da so se svojo umetnostjo povzdigovali slovesnosti.

Da se Ludovik ni pozabil priporočati priprošnjam nebeških svetnikov in svetnic, to si lahko mislimo. Vedno je spoštoval svete ostanke izvoljenih božjih; zlasti je častil ostanke svetega Dionizija

in svetega Mavricija ter njih tovarišev, ki so vsi svojo kri prelili za Jezusa.

Naj bolj v časti pa je imel presvete ostanke, katere je dobil od Balduina II., latinskega cesarja carigrajskega. Leta 1238 mu je namreč Balduin daroval neprecenljiv zaklad, sveto Jezusovo ternovo krono. Nepopisljivo je bilo tedaj Ludovikovo veselje. Hitro je poslal ponjo v Carigrad dva dominikana, Jakoba in Andreja, katera sta v resnici drugo leto čez Benetke prinesla na Francosko tisto prečastitljivo svetinjo. Ludovik jima je šel naproti s kraljico in nekaterimi škofi in drugimi veljaki, vsi praznično opravljeni. V nadškofovem gradu blizu mesta Sana (Sens) so dobili poslance sè sveto krono. Tam se je odperla posoda iz lesa, v kateri je bila druga sreberna, zaznamenjana s pečati veljakov carigrajskih. Prinesli pa so poslanci kralju tudi pismo s pečati ravno omenjenih veljakov, in ko so se ti pečati primerili z onimi na posodi svete krone, videlo se je, da se vjemajo in so pravi. Prelomijo torej pečate in odpro sreberno posodo. Notri najdejo iz naj čistejšega zlata prelepo skrinjico in ko privzdignejo pokrovec, videli so vsi, ki so bili poleg, neprecenljivi biser. S koliko pobožnostjo, s kolikim jokom in zdihoivanjem so ta biser gledali kralj in kraljica in drugi, to si komaj misliti moremo. Gledali so in gledali vsi zamaknjeni v hrepenenju ljubezni božje in tako gorečo pobožnost so čutili v svojih srcih, kakor bi videli pred sabo samega Jezusa Kristusa in na njegovi glavi le-to ternovo krono. Potem so jo zaperli zopet v posode in jih zapečatili s kraljivim pečatom. To se je zgodilo na praznik svetega Lovrenca leta 1239.

Drugi dan so nesli ta neprecenljivi zaklad v mesto San. Vse ljudstvo pa jim je vrelo naproti v neizmernem veselju. Kralj Ludovik je sam na svoji rami nesel posodo sè sveto krono, bos in golglav, v sami spodnji obleki. Ravno tako ponižan je šel poleg njegova njegov brat grof Robert in pred njima in za njima so šli vojakki vsi bosonogi. Naproti pa jim je prišla v procesiji duhovščina iz mesta nesoč svetnikov trupla in druge svete ostanke, kakor da žele svetniki naproti iti Gospodu. Veselo petje, orglanje in zvonjenje se je daleč razlegalo; vse mesto je bilo olepšano z dragimi zagrinjali in sveče so gorele po vseh ulicah in terjih. V cerkev svetega Stefana, prvega marternika, se zanese sveta krona in tam se pokaže ljudstvu, kar mu je toliko veselje vlivalo v serca.

Drugi dan se napoti kralj proti kraljevemu mestu Parizu sam nesoč častito posodo. In vsi so ga hvalili in blagrovali na glas;

„Blagoslovljen, ki prihaja v časti Gospodovi, po katerega prizadetju povzdiguje francosko kraljestvo tolikega darila pričujočnost!“ Osmi dan potem se je naredil pri cerkvi svetega Antona zunaj obzidja pariškega na ravnem polju vzvišen oder, in okrog se je zbrala duhovščina v cerkvenih oblačilih in tolika množica ljudi, kakor je le mogla iz Pariza priti, in pokazala se je skrinjica z odra in vse je plavalo v neizmernem svetem veselju.

Nato sta nesla zopet kralj in njegov brat, ravno tako bosa in brez druge obleke, le v tunikah, sveto krono v pariško mesto in vsa duhovščina in vojaki so pred njima šli bosonogi. Koliko je bilo veselje v mestu, tega nihče ne more dopovedati. Šli so najprej v škofijsko cerkev Matere božje, kjer so Bogu in devici Mariji pobožno se zahvalili; potem pa so se vernili z neprecenljivim zakladom v kraljevi grad.

Tam se je v kraljevi kapelici svetega Nikolaja z velikim veseljem spravila krona Gospodova.

Ta dogodba se je kmalu zvedela iz Pariza daleč okrog in naglo je hitelo ljudstvo od vseh krajev v Pariz, da bi videli sveto ternovo krono. Ali ker to ni bilo mogoče, vrela so vun na polje in goreče poljubljevali oder, od koder se je bila pokazala častitljiva posoda. In tam se je, kakor so terdile priče, ki se jim je smelo verjeti, mnogo čudežev zgodilo nad bolniki po moči svetega ternovega venca in zavoljo pobožnosti vernih.

Vse to smo povedali, kakor je popisal na povelje Ludovikovo nadškof Sanski Galter, kateri je pri vsem sam poleg bil. In zdaj vedo naši bravci, zakaj ima sv. Ludovik na podobah ternovo krono v rokah.

Malo pozneje, leta 1241, je prejel Ludovik za nove dobrote, ki mu jih je skazal, od cesarja Balduina II. še mnogo drugih, enako dragocenih svetih ostankov v darilo: velik del svetega križa, tisti del namreč, katerega je sveta Helena, mati cesarja Konstantina Velikega, iz Jeruzalema dala v Carigrad prinesiti; škerlatasti plašč, katerega so Kristusu ogernili vojaki v zasmehovanje; terst, katerega so mu namestu kraljeve palice v desnico dali; železo svete sulice, s katero je bila Jezusu Kristusu stran prebodena; gobo, s katero so Jezusu vino sè žolčo zmešano piti dajali; pert, s katerim je bil Jezus prepasan, ko je svojim učencem noge vmival; tančico, v katero je Jožef iz Arimateje presveto Jezusovo leto zavel, i. t. d.

Tudi ti presveti ostanki so se prinesli najprej do cerkve svetega Antona zunaj Pariza, od koder so se imeli na praznik

povzdignjenja svetega križa v Pariz na kraljevi dvor prinesiti. Na to slovesnost so se pripravljali kralj, obe kraljici in bratje kraljevi tri dni s postom, izpovedjo in molitvami. Imenovani praznik je stopil kralj pri cerkvi svetega Antona z obema kraljicama, namreč svojo materjo Blanko in svojo ženo Marjeto, in sè svojimi brati na oder, kjer so bili pripravljeni oni presveti ostanki, in okrog je stala duhovščina in plemenitniki francoski in neizmerna množica ljudstva. Z gorečo pobožnostjo je visoko povzdignil kralj les svetega križa in solze so se mu vderle iz oči, ko je zapela duhovščina z visokim glasom: „Glej križ Gospodov!“ In ko so vsi sveti križ počastili in pobožno molili, nesel ga je kralj v sprevodu proti pariškemu mestu gologlav in bos, le z volneno tuniko ogerljen. Njegovi bratje, ravno tako ponižno oblečeni, so nosili druge svete ostanke ter z omenjenima kraljicama počasi hodili za kraljem. Nekateri imenitniki pa so podpirali kralju in njegovim bratom roke, da niso omagali, ko so visoko proti nebu povzdigovali častitljive svetinje. Šli so tudi sedaj naj prej v škofovo cerkev Matere božje in potem v veliki kraljevi grad. Za kraljem pa je šla procesija, slovesna, kakor je francosko kraljestvo nigdar ni videlo. Bila je pa takrat na Francoskem velika suša od nedelje po božiču do praznika povzdignjenja svetega križa meseca kimovca, in ta dan je začelo deževati.

Ali kralj Ludovik ni le pridobival svete ostanke; on je tudi skerbel, da so se po vrednosti častili. Zato je dal postaviti v obzidju svojega gradu prelepo kapelico, z veliko umetnostjo zidano in bogato olepšano, v katero so se vsi oni sveti ostanki shranili v primernih bliščečih posodah. In da bi varovali tolike zaklade in božjo službo opravljali v tej kapelici, postavil je kralj korarje in druge duhovnike, katerim je vstanovil bogate dohodke.

Ta kapela je bila Ludoviku, kakor nam sam pripoveduje, mej vsemi cerkvami naj ljubša. „Ako ravno čutimo v svojem sercu resnično spoštovanje do vseh cerkev, ne samo našega kraljestva, ampak do cerkev celega sveta“, tako piše sveti kralj, „spoštujemo vendar čez vse druge častitljivo in sveto kapelico, katero smo v zveličanje naše duše, kakor tudi v prid duš našega očeta Ludovika, slavnega spomina, in imenitne kraljice, naše predrage matere Blanke, in vseh naših prednikov, v čast vsegamogočnega Boga in presvete krone našega Gospoda Jezusa Kristusa sezidali mej zagrajo naše palače v Parizu; v tej kapelici se hrani sveta krona, sveti križ, in drugi dragoceni sveti ostanki“. Tukaj, v tej kapelici je kralj Lu-

dovik navadno molil; od tukaj je pošiljal zdihljeje goreče ljubezni k svojemu odrešeniku; tukaj je prosil svojega zveličarja, vtopljen v premišljevanje njegovega britkega terpljenja, solz prave pokore, ki so se mu čez vse sladke zdele; tukaj je iskal moči za krepostno, sveto življenje.

Pa Ludoviku se ni zadosti zdelo, da je sam vedno ali ustno molil, ali pa v duhu in sè sercem bil pri nebeškem Očetu; da bi bil tolikanj bolj gotovo vslišan, priporočal se je tudi družih pobožnih ljudi molitvam. Posebno rad in pogosto je prosil duhovnike in redovnike, naj bi molili in svete maše darovali zanj in za njegove žive in mertve znance in prijatelje. Mej molitvijo se Ludovik ni dal nikomur motiti; le če so mu kaj posebno važnega sporočili, je odgovoril, kar se mu je potrebno zdelo, pa prav na kratko.

Zraven molitve ljubil je Ludovik zlasti branje svetega pisma. Tudi druge svete bukve, posebno dela svetega Augustina, katere so se mu naj bolj dopadle, dela sv. Ambroža, sv. Jeronima, sv. Gregorija je čez dan ali sam prebiral, ali pa so mu jih drugi brali. Če je bil pri branju kedo pričujoč, ki ni latinskega jezika razumel, temu je Ludovik sam francoski povedal, kar je bilo brano, ter mu vse na tanko razložil. Večkrat je poklical k sebi redovnike ali druge počtene može, s katerimi se je pogovarjal o Bogu, o svetnikih in njihovih delih, o življenju svetih očetov, ali o drugih svetih ali znanstvenih rečeh. S pobožnimi je govoril kaj pobožnega, z učenimi kaj učnega, in je bil sploh veselega obraza in obnašanja; nihče pa se ni smel prederzniti, da bi bil govoril v pričo njega kaj takega, kar bi bilo vtegnilo Bogu ali kateremu svetnikov božjih v nečast biti; hitro bi bil kralj takega prederznega zavernil ali pa od sebe proč zapodil. Rad je videl Ludovik, če so duhovniki prišli k njemu k obedu, ker se je ž njimi lahko mej jedjo o Bogu pogovarjal. Ob nedeljah in praznikih in če je imel priložnost, tudi drage dni je veseljem in pazljivo poslušal besedo božjo. Kadar je popotoval, skušal je, če je bilo le mogoče, v kakov samostan priti, da bi tam pridigo slišal on in tisti, ki so ga spremljali. Bila pa je taka njegova navada. Kadar je poslušal pridige v takem kraju, ki je bil namenjen, da so se tam menihi zbirali, sedel je dostikrat v sredi tistega prostora na bičnici ali na nizkem stolcu, menihi pa so sedeli više na svojih navadnih sedežih. In da bi prosti vojaki rajši poslušali pridige, zato je odločil, da bodo tudi oni v obednici jedli, kadar bodo pri pridigi; sicer namreč niso tam jedli, ampak le denarja so dobivali, de so si sami preskerbeli hrane; te denarje jim je pa tu-

di dal vse in vendar so pri dvoru jedli, kadar so bili pri pridigi in tako vstregli kralju.

Moliti, premišljevati, brati svete bukve, kaj pobožnega in koristega se pogovarjati, pridige poslušati, to je bilo zlasti v poznejših letih edino razveseljevanje Ludovikovo; še lov in ribištvo je s časom opustil. Ali tako življenje se je velikašem premertvo zdelo. Gosti z izbranimi jedmi in pijačami, posvetne pesmi, lov in viteške igre — to so bile zabave in veselice, po katerih so hrepenele njih serca. Ker so se pa Ludoviku studile take zabave, zato so velikaši godernjali zoper meniško življenje svojega kralja in se pritoževali, da preveč časa potrafi sè svojo pobožnostjo. Prav lepo pa jim je odgovoril Ludovik na to pritožbo. „Če bi jaz,“ je rekel, „še enkrat toliko časa potratil z igro, lovom ali ptičarstvom, nihče bi o tem ne govoril; zakaj mi ga ne privoščijo za molitev, in se pritožujejo, kakor bi bil čas, ki ga Bogu darujem, izgubljen?“

Vedno Boga pred očmi imajoč varoval se je kralj Ludovik, kakor smo že omenili, skerbno, da ne bi se smertnim grehom izgubil prijateljstva božjega. Prizadeval si je pa tudi znebiti se svojih malih nepopolnosti; zato se je vsaki petek ponižno obtožil svojih slabosti svojemu izpovedniku, in če se mu je potrebno zdelo, da si očisti vest, preden je začel moliti, opravil je tudi mej tjednom sveto izpoved ali pri svojem navadnem izpovedniku, ali pa, če tega ni bilo, pri kapelanu, ki je ž njim molil. V poznejših letih pa si je izvolil dva izpovednika, enega iz reda svetega Frančiška, drugega iz reda svetega Dominika, in sicer je to storil iz ljubezni do teh dveh redov, in da bi vedno imel enega in drugega pri sebi. Za pokoro ga je izpovednik vselej po izpovedi z bičem tepel, ki je bil iz peterih ketinic sestavljen. To je kralj sam hotel. In če je izpovednik pri tepenju preveč vsmiljenja kazal, pomignil mu je kralj, naj le bolj močno vdari. Eden njegovih izpovednikov pa ni bil prav vsmiljen; Ludovik je po smerti tega ostrega moža v šali in smehljanje se nasledniku sam razodel, da se mesu njegovemu ni ravno dobro godilo pod krepko roko ranjkega gospoda.

Take majhine biče, ki so bili spravljani v lepih pušicah iz slonove kosti, podaril je Ludovik včasih tudi svojim otrokom ali pa dobrim prijateljem, opominjevaje jih, naj jih večkrat rabijo, ž njimi krote svoje meso in pokoro delajo za grehe, ki so jih storili.

V adventu in štiridesetdanskem postu pokoril je sveti kralj svoje meso tudi z raševnikom ali spokorno obleko, ali pa sè spokornim pasom. Ker je pa tako pokorjenje škodilo njegovemu zdrav-

ju, prepovedal mu ga je pozneje izpovednik; zato je pa tolikanj obilneje v tem času vbogim delil.

Sè spokornimi deli je slabil Ludovik svoje telo, s presvetim rešnjim telesom pa je okrepečeval svojo dušo. Kadar je prišel tisti srečni trenotek, da je imel sprejeti svojega pod podobo kruha skritega Boga, približal se je po kolenih altarju in je ponižno, z mnogimi zdihljeji molil očitno izpoved, in z veliko pobožnostjo zavžil sveto rešnje telo.

Z leti rastla je v Ludoviku tudi ljubezen do Boga. „Od svojih otroških let,“ tako piše papež Bonifacij VIII., „je sveti Ludovik priserčno ljubil božjega Sinu; nigdar ni jenjal ga ljubiti, ampak kolikor bolj se je postaral, toliko bolj se je vnelo njegovo serce v goreči ljubezni do Boga.“ Da je ta njegova ljubezen do Boga izvirala iz prave žive vere, tega nam ni treba praviti; saj je slehernemu očitno, da ne more ljubiti Boga, kedor ne veruje vanj.

Nigdar ni dvojil Ludovik nad resnicami svete katoliške vere; prepričan je bil, da je le-ta vera edino zveličavna; zato si je prizadeval, kolikor je mogel, Jude in nevernike za Jezusa pridobiti, mlačne kristijane pa poterjiti v veri. „Tako za terdno,“ rekel je Ludovik, „morajo se vsi verski člani verovati, da ne smemo nigdar kaj takega storiti ali govoriti, kar bi bilo sveti veri nasprotno, tudi ne, če bi nam z naj hujšim terpljenjem pretili, ali če bi nas naj hujše časne nesreče čakale, če naši veri zvesti ostanemo.“ — „Hudič,“ nadaljuje kralj, „ta sovražnik človeškega rodu, je tako zvit, da se še posebno na zadnjo uro prizadeva človeka ob vero pripraviti in njegovo dušo z verskimi dvojbami napolniti. Peklenska kača namreč dobro ve, da ne more človeka ob dobre dela pripraviti, katere je v življenju storil, in da je duša takega — ki je namreč v življenju dosti dobrih del storil — zanj izgubljena, če tak človek v pravi katoliški veri vmerje. Zato je treba, da smo previdni in da se oborožimo s takim prepričanjem, da moremo reči sovražniku, ko nas z dvojbami zoper sveto vero skuša: „Poberi se, sovražnik človeškega rodu! nigdar mi ne boš odvzel terdne vere; rajši si dam ud za udom odsekati, kakor bi izgubil sveto vero; v tej veri hočem živeti in vmreti.“ Kedor se tako krepko sovražniku nasproti postavi, ta ga premaga in hudič mu ne more škodovati. — Vera je od Boga, brez dvojbe jo moramo torej sprejeti, naj bi o njej tudi ne imeli znanja razen iz tega, kar slišimo.“ — „Kako je tvojemu očetu ime?“ vpraša neki dan Ludovik svojega dvornika Žoenvilja. „Simon“ odgovori dvornik. „Kako to veš?“ vpraša Ludovik na dalje. „To

jaz vem za gotovo in tudi prav terdno verujem,“ pravi ta dobri kraljev prijatelj, „ker mi je to mati večkrat pravila.“ „Za terdno moraš torej tudi verovati vse člene svete vere, ker ti za nje pričajo naši gospodje aposteljni, kakor slišiš vsako nedeljo peti v apostoljski veri“.

Da bi imel posebno terdno vero v pričujočnost Jezusovo v presvetem rešnjem telesu, pravil je Ludovik Žoenvilju, kako poln vere je bil Simon grof Monforski, vojskovodja križanski v boju zoper Albigenze. Temu so bili prišli namreč neki dan naznanit in ga klicat, da naj gre v cerkev, kjer bo videl presveto hostijo v mašnikovih rokah videzno spremenjeno v presveto telo Jezusovo. „Pojdite vi sami tje, ki dvojite nad pričujočnostjo Jezusovo v presvetem rešnjem telesu,“ odgovori jim Simon grof Monforski, *) „kar se mene tiče, za terdno in brez vsake dvojbe verujem v presveti altarni zakrament, kakor nam to priča in nas uči sveta mati katoliška cerkev. Zato pa tudi upam, da bom zavoljo te svoje terdne vere lepšo krono imel v nebesih, kakor pa angelji, ki vidijo Boga od obličja do obličja in so tako prisiljeni verovati.“

Kako je bil oče Njih svetosti papeža Leona XIII. od Boga izprošen.

P. Anton Marija iz Vičence, zaslužen pisatelj našega reda, pripoveduje v življenju sv. Ludovika, frančiškana in škofa, to-le dogodbo. V mestecu Karpinetu v papeževih deželah je živel imenitni gospod Karol Peči s pobožno gospo Ano Sakovani že več let v svetem zakonu, ali Bog jima ni dal otrok. To je bila velika žalost v hiši; mislili so, da bo njihove rodovine kmalu konec. Ali božja previdnost je drugači odločila. Prišel je leta 1767 sloveč frančiskan-

*) Enak odgovor pri enaki priložnosti se navadno pripisuje Ludoviku samemu. Prepričani smo, da je bila Ludovikova vera ravno tako, če ne še bolj, terdna, kakor grofa Monforkega, in da bi bil pri enaki priložnosti ravno tako odgovoril, opiraje se na nauke svete katoliške cerkve. Ludoviku pa na jezik polagati odgovor, o katerem nič ne vedo pisatelji, ki so vedno okoli njega bili, ki so z njim živeli in so nam na tanko o njegovem življenju in govorjenju poročili, to se nam ne zdi opravičeno.

ski misijonar v tisto mesto, pater Rajmund iz Rima, kateri je zlasti nevtrudljivo razširjeval češčenje svetega škofa Ludovika iz reda sv. Frančiška. Ko je Pečijeva gospa izvedela o prihodu gorečega služabnika božjega, katerega je sè vso svojo družino visoko čislala, zateče se k njemu in mu potoži svojo in svojega moža veliko žalost, ker jima Bog ni dal naslednika. Pater Rajmund jo najprej tolaži z očetovsko ljubeznijo, potem pa ji prigovarja, naj se priporoči mogočni priprošnji svetega Ludovika škofa s pobožno devetdnevnicó in naj tudi obljubo stori, ako ji Bog na njegovo priprošnjo podari sinu, da mu bo dala njegovo ime in bo vsako leto sè vso svojo družino obhajala njegov praznik. Pobožna gospa stori, kar ji je svetoval služabnik božji, in kmalu je spoznala, da so bile njene prošnje vslišane. Bog ji je dal sinu. Lahko si je misliti, s kolikim veseljem so obhajali Pečijevi rojstvo tega otroka, pridobljenega po priprošnji svetega škofa Ludovika. Bili so pa tudi hvaležni svojemu nebeškemu dobrotniku; otroku so dali njegovo ime, njega pa so si izvolili za svojega posebnega patrona — in še zdaj obhaja Pečijeva rodovina vsako leto njegov praznik in oskerbljuje na svoje stroške devetdnevnicó v cerkvi patrov frančiškanov v Karpinetu. Tudi pobožna podoba sv. Ludovika, pred katero je nekedaj klečala osrečena gospa Karola Pečija, hrani se še zdaj v domači kapelici Pečijevega gradu in vedno se kateri od te rodovine imenuje Ludovik. — Sin onega tako od Boga izprošenega naslednika pa so naš sadanji sv. oče papež Leon XIII., vneti ud in razširjevavec tretjega reda svetega Frančiška.

(Annali francescani.)

Kako sv. oče Leon XIII priporočajo tretji red.

Drugi dan vinotoka leta 1878 je bil neki francoski župnik pri svetem očetu papežu Leonu XIII. Sv. oče ga vprašajo mej drugim: „Po kateri poti se boste vračali na Francosko?“ — „Čez Loret, sveti oče!“ — odgovori župnik. — „Dobro, pa tudi v Asiz morate iti in nekoliko pomuditi se tamkaj. Tam se vsako kerščansko serce razveseli in okreпча.“ — „Pač bi šel rad — ali čas..“ — „O kaj čas! ali ste ud tretjega reda?“ — „Ne, sveti oče!“ — „Do-

bro torej! pojdite v Asiz in recite patru gvardijanu samostana sv. Franciška, da mu veli papež, naj vas sprejme v tretji red!“

Priporočilo.

Pobožni molitvi bratov in sester tretjega reda in drugih bravcev tega lista bodi prav živo priporočen neki redovni mašnik, ki terpi že mnogo let hude bolečine. Naj bi mu Bog, ako je njegova sveta volja, zopet dal ljubo zdravje! „Molite eden za drugega, da boste ohranjeni; veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega.“ Jak. 5, 16.

Še druga silna prošnja! Kristijani v Istri ginejo lakote. Po nekih krajih na Primorskem in Notranjskem preti enaka nesreča. Obilne pomoči je treba za dalj časa. Vemo sicer, da se po mnogih krajih, kjer je bila boljša letina, že dolgo nabira, bodi si denar, bodi si živež, ali kar kedo vterpi; vendar si ne moremo kaj, da ne bi tudi mi svojim bravcem naših nesrečnih bratov in sosedov priporočili, kolikor le moremo. „Boljši je molitev s postom in z miloščino, kakor spravljati zaklade zlata; ker miloščina reši smerti in ona je, ki briše grehe in pomaga najti milost in večno življenje.“ Tobija 12, 8—9.

Dnevi popolnega odpustka in vesoljne odveze
in godovi svetnikov in svetnic redov svetega
Franciška
meseca svečana.

1. Zv. Andrej grof Senjski, spoznavavec 1. reda. *P. O.*
2. Svečnica. *P. O.* — *V. O.*
3. Zv. Odorik Portonaonski, spoznavavec 1. reda.
4. Sv. Jožef Leoniški, spozn. 1. reda (kapucin). **P. O.**
- » Zv. Elizabeta Amerina, devica 3. reda.
- » Častitljiva Paskvalina, tovarišica zv. Angele Folinjske.
5. Sv. Peter kerstnik in tovariši, mart. 1. in 3. reda. **P. O.**
6. Zv. Franciška, devica 3. reda.
7. Zv. Anton Stronkonski, spoznavavec 1. reda.

11. (Zv. Johana Valéška, vdova 3. reda. P. O. f.)
r (Zv. Viridijana, devica 3. reda P. O. k.)
13. (Zv. Viridijana, devica 3. reda P. O. f.)
„ (Zv. Angela Folinjska, vdova 3. reda. P. O. k.)
16. Zv. Filipa Marérija, devica 2. reda. P. O.
19. Zv. Konrad Pjačenški, spoznavavec 3. reda. P. O.
21. (Sv. Angela Merícíja, devica 3. reda. P. O. f.)
22. Sv. Marjeta Kortonska, spokornica 3. reda. P. O.
25. Zv. Sebastijan Aparícijski, spoznavavec 1. reda.
27. Zv. Evstohija Mesinska, devica 2. reda.
28. Zv. Tomaž Korski, spoznavavec 1. reda.
„ Zv. Antonija Florenška, devica 2. reda. P. O.

(Opomba glede vesoljne odveze.) Vesoljno odvezo, ki je sklenjena s popolnim odpustkom, imajo pravico tretjerednikom dajati zunaj izpovednice ravnatelj tretjega reda, naj si bodo redovniki, ali pa svetovni mašniki, kateri so zato pooblašteni. V izpovednici pa morejo po naj noveji določbi prečastitega generalnega ministra celega frančiškanskega reda vsi izpovedniki, naj si bodo redovni ali svetovni duhovniki, ako tudi niso v tretjem redu, tretjerednikom dajati vesoljno odvezo (21. junija in še štirikrat na leto, kadar se hoče, s papeževim blagoslovom) in pri tem ni potrebno, da bi se vernik tudi izpovedal. Vendar se sme to storiti le tiste dni, za katere je po redovnem koledarju vesoljna odveza dovoljena (ali pa že po večernicah prej tega dne). Ako se je vernik tudi izpovedal, dá se mu vesoljna odveza po zakramentni odvezi. Posebna formula ni predpisana; izpovedniki se morejo posluževati te ali podobne:

Auctoritate mihi commissa impertior tibi absolutionem generallem (una cum benedictione papali), in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti — Amen.

Celo sama zakramentna odveza z intencijo tudi vesoljno odvezo podeliti je po izpovedi zadostljiva.
